

Sethúsafelagið ikki til longur:

Fólk tordu ikki at standa fram við sínum trupulleikum

Sethúsafelagið varð stovnað í 1993, og fekk 700 limir beinanvegin, men kortini fekk felagið lítila ella onga ávirkan á sethúsamálið, tá fleiri hundrad familjur mistu húsini

DAGNY JOENSEN

Tá kreppan leikaði harðast í 1993, mistu fólk í hópatali arbeiði. Sethústrupulleikin var ein hin størsti vandin fyri framtíðina hjá teimum, sum ikki megnaðu at svara hvørjum sítt.

Í 1993 var tí Sethúsafelagið stovnað. Limatalið var beinanvegin umleið 700, men kortini kom ongantíð ferð á felagsvirksemið.

Súsanna Dam, formaður og stigtakari til felagið sigur, at størsti vandin var, at fólk ikki tordu at siga sína hugsan um vánaligu treytirnar at varðveita húsini.

Tríggir limir vóru í nevndini, men tá tveir teirra fluttu av landinum, og roynt varð at fáa nýggja nevnd árið eftir, mótti nærum eingin á fundi. Felagið sovnaði burtur av sær sjálvum.

Tá mistu nógv fólk húsini, og tá talið 500 - 1000 sethús verða nevnd hesum sambandi, so er tað ikki ov høgt sett, sigur Súsanna Dam.

Veit einamest um fólk í kreppustøðu

Hon var ein teirra, sum fekk mest at vita um neyðina hjá fólki. Gjøgnum árinu hava eisini nógv tosað við hana um víðurskiftini aftaná skráðlið.

Nógv megnaðu at selja húsini áðrenn tey fóru á tvang, men tað eru sanniliga eisini nógv, sum enn dragast við gamla skuld.

Tá avtalur vóru gjørdar við bankan í 94 - 95, varð avrátt at frysta ein part av lánunum í fýra-fimm ár. Eftir hesum at meta, skal skuldin nú tinas upp aftur. Hugsandi er, at ikki allir sethúsaeigarar tola tað, sigur Súsanna Dam.

Hvussu ber tað til, at eitt felag við 700 limum ikki megnaði at fóta sær?

Tað kom einamest av, at fólk ikki tordu at kom fram og vísa á sínar trupulleikar, og tað gjørdi arbeiðið torførari, sigur Súsanna Dam.

Høvdu fólk torað at traðka fram, og kravt at verða hoyrd, so hevði tað gingið øðrvísi.

Tað er kortini lætt at skilja, at fólk aftraðu seg við at koma fram í ljósmála við

sínum trupulleikum. Tey, sum høvdu fingið lán í villastu tíðini hildu, at bankin neyvan jattaði teimum tað, um hann helt, at fólk ikki megnaðu at gjalda aftur.

Persónliga haldi eg, at hetta var kollektivt álöp á figgjastøðuna hjá fólki, sigur Súsanna Dam.

Formaðurin í fyrrverandi Sethúsafelagnum heldur, at felagið kundi fingið stóra ávirkan, um fólk bert kravdu at verða hoyrd. Hon veit um eitt lógaruppskot, sum var greitt at senda í tingið, um Sethúsafelagið fór at gera ov nógv um seg.

Tað merkir, at politikarar góvu felagnum ans, men kortini gjørdi teir einki fyri at hjálpa fólki.

Fingu ávirkan á avtalurnar við bankan

Var tað so til fánýtis at stovna Sethúsafelagið?

Tað dugi eg ikki at meta um, men ein avleiðing var kanska, at vit finga bankan at gera avtalur við sethúsaeigarar, so fólk kundu varðveita húsini, eins og politikarar góvu málinum gætur. Beinleiðis úrslit kom ikki burtur úr, sigur Súsanna Dam.

Ert tú vónsvikin at hava lagt tína arbeiðsorku og oyra til trupulleikarnar, sum einki spurdist burturúr?

Ikki beinleiðis - og kortini. Eg eri vónsvikin av, at fólk vóru so veik og ikki tordu at krevja, at landsins lógir vórðu hildnar.

Tá bankin fór á húsgang, var skuldin 10 ferðir so stór sum eginkapitalurin, so har kann sigast, at lóginar ikki vórðu yvirhildnar, sigur Súsanna Dam.

Hon heldur eisini at tað var ivasamt, hvussu skilgjøðar avtalur vóru gjørdar við sethúsaeigarar, tá harðast leikaði á.

Eitt nú fór Føroya Banki ikki niður um eina ávísa upphædd, og nógv finga so vánaligar avtalur, at tey ikki megnaðu at svara hvørjum sítt kortini.

Súsanna Dam nevnr m.a. kravdi hjá bankanum í sambandi við avtalur, at fólk skuldu hava lönarkonti í bankanum, sum tilskilaði honum rættin til at taka av lönarkontoini hjá fólki.

Hon veit eisini um fólk,

– Er skuldin nóg stór, so ber til at fáa hjálp, men ikki øll finga somu møguleikar. Tað er sera ómoralsk, sigur Súsanna Dam

sum vóru í ALS skipanini, og sum einki høvdu at liva av, tí bert 200 krónur vóru eftir á kontoini, tá bankin hevði fingið sín part.

Súsanna Dam veit eisini um nógv fólk, sum fóru av landinum av somu orsökum, og sum ongantíð koma aftur, tí skuldin liggur og bíðar eftir teimum í Føroyum.

Støðan lítið batnað

Hon heldur ikki, at trupulleikarnir eru av enn. Ójavnir er bytt millum ymsu samfelagsbólknar, tí munur varð gjørdur á fólki. Tað eru teir, sum finga ein kjans, meðan tað varð noktað øðrum.

Tað hevur Súsanna Dam,

sum er bankalærd og hevur arbeiðt eitt mannamíni í føroyska bankaheiminum, stóðugt skrivað um í bløðunum seinastu árin.

Er skuldin nóg stór, so ber til at fáa hjálp. Eg haldi tað vera sera ómoralsk, at nøkur finga hjálp, meðan onnur einki finga, sigur Súsanna Dam, sum heldur, at bankin enn er tvørur at geva fólk skilgjøða avtalur um lán, t.d. at umvæla sethúsini.

Samstundis liggja snotiligrí bilfaldarar frammi, har fólk nærur sjálvi kunnu gera av, hvussu tey vilja gjalda ein bil. Tað ber ikki boð um, at støðan er batnað munandi, sigur Súsanna Dam.

Nýggj graslíkisvøllurin á Argjum

Nýggi graslíkisvøllurin á Argjum verður tikin í nýtslu leygardagin 29.8.1998

Dystirnir leygardagin verða hesir:

Míðski 4 smápiltar:	Kl.:
ABc-ABb	10.00
B36c-B71c	10.30
B36c-ABb	11.10
B71c-ABc	11.45

FM bólkur A:	Kl.:
MBa-AB	10.00
VBa-EBb	10.30
EBb-KÍa	11.10
AB-VBa	11.45
KÍa-AB	12.30
VBa-MBa	12.30
AB-EBa	13.05
MBa-KÍa	13.05
KÍa-VBa	13.45
EBa-MBa	13.45

Landskappingardystur í 4. deild verður kl. 18.30: AB-Skála b.

Tað er í ár 25 ár síðani Argja Bóltfelag varð stovnað, og í hesum sambandi verður steyp latið til vinnandi liðið hjá smápiltum og vinnandi liðið hjá pinkum, eins og vinnarin av 4. deildardystinum fær steyp.

Øll, ið hava áhuga fyri ungdomsarbeiði og teimum øktu møguleikumum graslíkisvøllurin gevur okkum, eru vælkomnir at stokka inn á gólvið, vit hava kaffi til tey vaksnu og okkurt gott til børnini.

L/F Suðuroyar Ullvirki tekur aftur ímóti ull

L/f Suðuroyar Ullvirki fer nú aftur at taka ímóti ull runt landið.

Royndirnar frá ulla-innsavningini í fjør vísu, at tann besta føroyska ullin er eins góð og besta ullin í londunum rundanum okkum. Royndirnar vit hava aftaná at hava spunnið føroysku náttúruvørurina til tógv í eitt háltv ár eru góðar og vísa at samfingið tógv gevur eitt haldgott og vakurt plagg í náttúrlutum.

At reka eitt virki, sum skal spinna føroyska ull og marknaðarføra vør-una tekur sína tíð. Vit meta at um 5 ár er fyrsta stigið tikið og úrslit av arbeiðinum, sum nú verður gjørt fer at sfggjast skiliga aftur.

Ein treyt fyri at fáa virki til at bera seg er at fólk taka undir við ætlanunum og stuðla við at gerast lutahavarar. Sum er eru umleið 800 føroyskir seyðaeigarar lutahavarar í virkinum.

Øll kunnu gerast lutahavarar og ull kann nýtast sum lutahavaragjald. Í ár verður bert tikið móti ull frá lutahavarum og til ber hjá teimum, sum enn ikki hava teknað seg, at gera tað við at lata ull sum lutahavarapening. Tey sum lata ull í ár fáa tógv og ella vørur í býti við ullina.

Tað hevur verið eitt stig rætta vegin, um vit vóru før fyri at fáa eitt føroyskt tilfeingi sum er afturvendandi hvørt ár til hólðar, og virka tað til tógv og vørur, sum liður í menningini av landinum.

Vit taka ímóti ull á Búnadarseplinum í Kollafirði komandi hós- dag, friggjadag og leyg- ardag frá kl. 15.00 til kl. 20.00

Lýst verður í bløðunum um innsavningina runt landið.

Við vón um góða undir- tøkum!

– Sosialurinn!

– fimm ferðir um vikuna, eisini á netinum

www.sosialurinn.fo